

BOLAGSSTYRNINGSRAPPORT

EFFEKTIV OCH TYDLIG BOLAGSSTYRNING

En effektiv och tydlig bolagsstyrning bidrar till att säkerställa förtroendet hos Bongs intressentgrupper och ökar även fokus på affärsnytta och aktieägarvärde i företaget.

Bongs styrelse och ledning strävar efter att genom stor öppenhet underlätta för den enskilde aktieägaren att följa företagets beslutsvägar samt att tydliggöra var i organisationen ansvar och befogenheter ligger.

Grunderna för bolagsstyrningen

Bolagsstyrningen inom Bong Ljungdahl AB ("Bong") baseras på tillämplig lagstiftning, NASDAQ OMX Stockholms regelverk för emittenter samt olika interna riktlinjer. En reviderad version av Svensk kod för bolagsstyrning ("Koden") publicerades i maj 2008 och omfattar alla noterade företag från och med den 1 juli 2008. Bong tillämpar Koden och i de fall bolaget har valt att avvika från Kodens regler redovisas en motivering under respektive avsnitt i bolagsstyrningsrapporten. Bolagsstyrningsrapporten är inte granskad av revisorerna.

Bong är noterat på NASDAQ OMX Stockholm

Bong är ett svenskt publikt aktiebolag vars aktier handlas på NASDAQ OMX Stockholm inom segmentet Small Cap. Bong har omkring 1 000 aktieägare. Verksamheten är europeisk med dotterbolag i tolv länder. Antalet medarbetare uppgår till ungefär 1 200.

Ansaret för ledning och kontroll av Bong fördelas mellan aktieägarna på bolagsstämma, styrelsen, dess valda utskott och VD, enligt aktiebolagslagen, andra lagar och förordningar, Koden och andra gällande regler för noterade bolag, bolagsordningen och styrelsens interna styrinstrument.

Syftet med bolagsstyrningen är att definiera en tydlig ansvars- och rollfördelning mellan ägare, styrelse, verkställande ledning och utsedda kontrollorgan.

Bolagsstyrningsrapport 2008

Ägarinflytande

Styrningen av Bong sker via bolagsstämman, styrelsen och verkställande direktören. Högsta beslutande organ i Bong är bolagsstämman.

Årsstämman väljer bolagets styrelse. Till årsstämmans uppgifter hör också bland annat att fastställa bolagets balans- och resultaträkningar, att besluta om disposition av resultat av verksamheten samt att besluta om ansvarsfrihet för styrelseledamöter och VD. Årsstämman väljer också Bongs revisorer.

Vid Bongs årsstämma den 15 maj 2008 i Kristianstad deltog närmare 40 aktieägare, representerande 54 procent av det totala antalet aktier och röster i bolaget. Vid stämman var samtliga styrelseledamöter, förutom Christian W Jansson, samt bolagets revisorer närvarande.

Styrelse

Bongs styrelse beslutar bland annat om koncernens övergripande strategi, förvärv och avyttring av företag och fast egendom.

Styrelsens arbete regleras bland annat av aktiebolagslagen, bolagsordningen och den arbetsordning som styrelsen fastställt för sitt arbete.

Styrelsen ska enligt bolagsordningen bestå av lägst fyra och högst nio ledamöter. Bongs styrelse har sedan årsstämman 2008 bestått av sex stämموvalda ledamöter utan suppleanter samt två arbetstagarledamöter med två suppleanter. Styrelsens ordförande är Mikael Ekdahl. Styrelsen konstituerade sig den 15 maj 2008. Uppgifter om ledamöterna finns på sidan 27 i denna årsredovisning.

Styrelsens ersättning

Styrelsens ordförande har erhållit 300 TSEK i arvode för 2008 (300). Beloppet utgör del av det totala styrelsearvode som fastställts av årsstämman. Något övrigt arvode har ej utgått. Avtal om pension, avgångsvederlag eller annan förmån föreligger ej.

Arvode till övriga styrelseledamöter har för år 2008 utgått med sammanlagt 677 TSEK (550). Ledamöterna Christian W Jansson och Alf Tönnesson har erhållit 150 TSEK vardera. Ulrika Eriksson har erhållit 175 TSEK. Patrick Holm har erhållit 102 TSEK. Anna Söderblom och Arvid Gierow har erhållit 50 TSEK vardera. Något övrigt arvode har ej utgått. Avtal om pension, avgångsvederlag eller annan förmån föreligger ej. Styrelsearvode till verkställande direktören har ej utgått, ej heller till arbetstagarrepresentanterna.

Styrelsens arbetsordning

Styrelsen har antagit en skriftlig arbetsordning och utfärdat skriftliga instruktioner avseende arbetsfördelning mellan styrelsen och verkställande direktören. Instruktioner finns avseende information som styrelsen löpande ska erhålla.

Styrelsen sammanträder vid minst fyra tillfällen per år utöver konstituerande sammanträde. Ett av sammanträdena kan förläggas vid någon av koncernens enheter och kombineras med en fördjupad genomgång av denna enhet. Under verksamhetsåret 2008 avhöll styrelsen sex sammanträden.

De på styrelsen ankommande kontrollfrågorna handhas dels av styrelsen i dess helhet och dels av ersättningskommittén. Dessutom rapporterar bolagets revisor till styrelsen personligen sina bedömningar av bolagets kontroll. Dotterbolagschefer deltar som regel vid styrelsens sammanträden som föredragande.

Oberoende ledamöter och närvaro vid styrelsemöten

Bong uppfyller NASDAQ OMX Stockholms och Kodens krav på oberoende styrelseledamöter.

Styrelsens sammansättning och antal protokollförda möten 2008

	Oberoende till bolaget ¹	Oberoende till större aktieägare ¹	Närvaro styrelse-sammanträden
Mikael Ekdahl	Ja	Nej	6 st
Ulrika Eriksson ²	Ja	Ja	4 st
Anders Davidsson	Nej	Nej	6 st
Christian W Jansson	Ja	Ja	6 st
Patrick Holm ²	Ja	Ja	4 st
Alf Tönnesson	Ja	Nej	6 st
Arvid Gierow ³	Ja	Ja	2 st
Anna Söderblom ³	Ja	Ja	2 st

¹ Bedömningen av styrelseledamöternas oberoende har utförts enligt NASDAQ OMX Stockholms Regelverk för emittenter och kriterier för oberoende.

² Invald vid årsstämma den 15 maj 2008.

³ Avgick i samband med årsstämma den 15 maj 2008.

Valberedning

Årsstämman har utsett en särskild valberedning som har till uppgift att införa årsstämma i samråd med huvudägarna lämna förslag till styrelsens sammansättning.

Valberedningen inför årsstämman 2009 består av: Alf Tönnesson, ordförande, Mikael Ekdahl (Melker Schörling AB), Erik Sjöström (Skandia), David E. Marcus (Marcap Investors L.P.) Valberedningen har behandlat de frågor som följer av Koden. Valberedningen har haft ett protokollfört möte samt däremellan löpande kontakt.

Ersättningskommitté

Styrelsen har utsett en ersättningskommitté bestående av Alf Tönnesson (ordf) och Mikael Ekdahl.

Kommittén har till uppgift att granska och ge styrelsen rekommendationer angående principerna för ersättning, inklusive prestationsbaserade ersättningar till bolagets ledande befattningshavare. Frågor som rör VDs anställningsvillkor, ersättningar och förmåner bereds av ersättningskommittén och beslutas av styrelsen.

Lönen för VD består av en fast del och en rörlig del. Den rörliga delen, som omprövas årligen, är beroende av uppnådda mål för bolaget och för VD.

Revisionsutskott

Enligt Koden ska styrelsen inrätta ett revisionsutskott. Revisionsutskottet ska övervaka att företagets redovisning upprättas med full integritet till skydd för aktieägares och övriga parter intresse.

Enligt Koden kan i bolag med mindre styrelser hela styrelsen fullgöra revisionsutskottets uppgifter förutsatt att styrelseledamot som ingår i koncernledningen inte deltar i arbetet.

Styrelsen i Bong har valt att inte inrätta något revisionsutskott eftersom styrelsen är av uppfattningen att den typen av frågor, i ett bolag av Bongs storlek, bäst behandlas av hela styrelsen. VD Anders Davidsson deltar ej i revisionsutskottets arbete.

Externa revisorer

Bongs revisorer väljs av årsstämman för en period av tre år. Vid årsstämman 2008 valdes auktoriserade revisorerna Eric Salander och Mathias Carlsson, Öhrlings PricewaterhouseCoopers, till Bongs revisorer för den kommande treårsperioden.

Revisorerna granskar styrelsens och VDs förvaltning av företaget och kvalitén i företagets redovisningshandlingar.

Revisorerna rapporterar resultatet av sin granskning till aktieägarna genom revisionsberättelsen, vilken framläggs på årsstämman. Därutöver lämnar revisorerna detaljerade redogörelser till styrelsen minst en gång per år.

VD och koncernledning

VD leder den löpande förvaltningen i verksamheten enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar. VD ansvarar för att hålla styrelsen informerad samt tillse att styrelsen har nödvändigt och så fullständigt beslutsunderlag som möjligt. VD är ledamot av styrelsen. VD håller dessutom i kontinuerlig dialog styrelsens ordförande informerad om koncernens utveckling.

VD och övriga i koncernledningen har formella möten en gång i månaden samt ett antal informella möten för att gå igenom föregående månads resultat samt diskutera strategifrågor.

Bongs koncernledning har under 2008 bestått av fem personer, varav inga kvinnor. Koncernen består av moderbolaget Bong Ljungdahl AB och ett flertal dotterbolag, vilket redovisas i not 13, sidan 63 i årsredovisningen.

Rapporteringen från dotterbolag sker löpande på månadsbasis. Dotterbolagens styrelser består företrädesvis av medlemmar ur Bongs företagsledning och moderbolagets styrelse.

Ersättning till koncernledning

Årsstämman 2008 beslutade att koncernledningens lön ska utgöras dels av fast grundlön och dels av rörlig prestationsbaserad ersättning. Den rörliga ersättningen ska kunna utgå för prestationer som går utöver vad som normalt förväntas av person i koncernledningen efter att utvärdering gjorts av individuella prestationer och bolagets redovisade resultat.

I vilken utsträckning på förhand uppställda mål för bolaget och den ledande befattningshavaren uppnåtts beaktas vid fastställande av den rörliga ersättningen.

Personer som ingår i koncernledningen har köpt teckningsoptioner enligt det optionsprogram som beslutades på

bolagsstämman 2005. Teckningsoptionerna är utgivna på marknadsmässiga villkor. Den totala ersättningen för personer i koncernledningen ska vara marknadsmässig.

Intern kontroll

Styrelsen har ansvar för att det finns ett effektivt system för intern kontroll och riskhantering.

Till VD delegeras ansvaret att skapa goda förutsättningar för att arbeta med dessa frågor. Såväl koncernledning som chefer på olika nivåer i företaget har detta ansvar inom sina respektive områden. Befogenheter och ansvar är definierade i policies, riktlinjer, ansvarsbeskrivningar samt instruktioner för attesträtter.

Styrelsens rapport om intern kontroll

Enligt Koden skall styrelsen årligen lämna en beskrivning av de viktigaste inslagen i bolagets system för intern kontroll och riskhantering avseende den finansiella rapporteringen. Denna rapport är upprättad i enlighet med Koden.

Organisation för den interna kontrollen

Intern kontroll avseende finansiell rapportering är en process som utformats i syfte att ge rimlig säkerhet avseende tillförlitligheten i den externa finansiella rapporteringen och huruvida de finansiella rapporterna är framtagna i överensstämmelse med god redovisningssed, tillämpliga lagar och förordningar samt övriga krav på noterade bolag. De interna kontrollaktiviteterna ingår i Bongs administrativa rutiner. Intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen i Bong kan beskrivas i enlighet med följande ramverk.

Kontrollmiljö

Intern kontroll i Bong baseras på en kontrollmiljö som omfattar värderingar och ledningskultur, uppföljning, en tydlig och transparent organisationsstruktur, uppdelning av arbetsuppgifter, dualitetsprincipen, kvalitet och effektivitet i intern kommunikation.

Basen för den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen utgörs av en kontrollmiljö med organisation, beslutsvägar, befogenheter och ansvar som dokumenterats och kommunicerats i styrande dokument såsom interna policies, riktlinjer och instruktioner, samt befattningsbeskrivningar för kontrollerande funktioner. Som exempel kan nämnas arbetsordningar för styrelse och VD, instruktioner för intern kontroll och rapportering, informationspolicy, attestinstruktion samt instruktion för rapportering.

Kontrollaktiviteter

Kontrollaktiviteterna innefattar såväl generella som mer detaljerade kontroller, avsedda att förhindra, upptäcka och korrigera fel och avvikelser. Kontrollaktiviteterna utarbetas och dokumenteras på bolags- och avdelningsnivå.

Det interna regelverket med policies, riktlinjer och instruktioner utgör det viktigaste verktyget för informationsgivning och instruktioner med syfte att säkerställa den finansiella rapporteringen. Därjämte används ett standardiserat rapporteringspaket av alla dotterbolag för att säkerställa konsekvent tillämpning av Bongs principer och samordnad finansiell rapportering.

Riskbedömning

Bong utvärderar kontinuerligt de risker kring rapporteringen som kan uppstå. Dessutom ansvarar styrelsen för att relevanta insiderlagar och standarder för informationsgivning efterlevs. De övergripande finansiella riskerna är definierade och beaktas i fastställandet av koncernens finansiella mål.

Koncernen har ett etablerat, men föränderligt, system för hantering av affärsrisker som är integrerat i koncernens kontrollprocess för affärsplanering och prestation. Därutöver genomförs seminarier om affärsrisker och riskbedömning rutinemässigt inom koncernen. Det finns tillvägagångssätt för att säkerställa att väsentliga risker och kontrollbrister, när så är nödvändigt, uppmärksammas av koncernledningen och styrelsen på periodisk basis.

Information och kommunikation

För att säkerställa effektiv och korrekt information, internt såväl som externt, krävs god kommunikation. Inom koncernen finns riktlinjer för att säkerställa att relevant och väsentlig information kommuniceras inom verksamheten, inom respektive enhet samt mellan ledningen och styrelsen. Policies, manualer och arbetsbeskrivningar finns tillgängliga på bolagets intranät och/eller i tryckt form. För att säkerställa att den externa informationsgivningen är korrekt och komplett tillämpar Bong en av styrelsen antagen informationspolicy.

Uppföljning

VD ansvarar för att den interna kontrollen är organiserad och följs upp enligt de riktlinjer som styrelsen fastställt. Finansiell styrning och kontroll utförs av koncernekonomifunktionen. Den ekonomiska rapporteringen analyseras månatligen på detaljnivå. Styrelsen får löpande tillgång till ekonomiska rapporter och vid varje styrelsemöte behandlas bolagets ekonomiska situation. Varje kvartalsrapport går igenom av styrelsen. VD är ansvarig för att det genomförs oberoende objektiva granskningar i syfte att systematiskt utvärdera och föreslå förbättringar av koncernens processer för styrning, internkontroll och riskhantering. Mot denna bakgrund och hur den finansiella rapporteringen i övrigt har organiserats finner styrelsen inget behov av en särskild granskningsfunktion i form av internrevision.